

ESBL E. coli ja muut enterobakteerit (laajakirjoista beetalaktamaasia tuottava enterobakteeri)

	ESBL-kantaja	ESBL-altistunut	Muu riski ESBL-kantajudelle
Määritelmä	<ul style="list-style-type: none"> Hälytysjärjestelmässä on tieto ESBL-kantajuudesta Kliinisestä näytteestä löytyy ESBL-kanta (ei <i>Klebsiella pneumoniae</i>) 		<ul style="list-style-type: none"> Lähetteessä tieto riskistä Lapset kts. ohje Ulkomaat
Varotoimet	<p>Aikuiset ja lapset > 7 vuotta Tavanomaiset varotoimet</p> <p>Lapset < 7 vuotta Kosketusvarotoimet.</p> <p>1-hengen huone</p> <ul style="list-style-type: none"> Jos 1 hh ei käytettävissä niin yhteys hygieniahoitajaan <p>Ajanvarauspkl tavanomaiset varotoimet</p>		Tavanomaiset varotoimet Lapset kts. ohje Ulkomaat
<p>Näytteet ESBL-viljely (ESBL-Vi 4817)</p> <p>MDRS-Vi (20837) sisältää myös ESBL-Vi</p>	<p>Aikuiset ei näytteitä</p> <p>Lapsilta seulontanäytteet, jos edellisestä positiivisesta näytteestä on yli 3 kk</p>		<ul style="list-style-type: none"> Kahdet seulontanäytteet peräkkäisinä päivinä Poliklinikkapotilaasta voidaan ottaa kahdet seulontanäytteet samalla käynnillä
Näytteenotokohdat	<ul style="list-style-type: none"> Rektum Erittävät haavat Trakea, jos keinoilmatie Katetrivirtsa jos katetri on ollut yli viikon 		
Hälytystiedon purku	ESBL-kantajuustieto puretaan pääsääntöisesti vuoden kuluttua ilman seulontanäytteitä.		
Siivous	Katso erilliset ohjeet Potilashuoneen siivous ja pyykin käsittely		

ESBL lisätietoa

Potilasohjeet	Kysymyksiä ja vastauksia ESBLstä
---------------	----------------------------------

<p>Mikä on ESBL = <u>e</u>xtended <u>s</u>pec-trum <u>b</u>eta<u>l</u>ac-tamase</p>	<p>Lyhenne ESBL (<u>e</u>xtended <u>s</u>pectrum <u>b</u>eta<u>l</u>actamase) tarkoittaa gramnegatiivisten sauvabakteerien tuottamia entsyymejä, jotka hajottavat lähes kaikkia beetalaktamiantibiootteja. ESBL- kannat ovat resistenttejä penisilliini-, kefalosporiini- ja monobakteeriryhmien mikrobilääkkeille, ja lisäksi ne ovat usein resistenttejä myös fluorokinoloneille, sulfonamideille ja aminoglykosideille. ESBL- kantojen aiheuttamien infektioiden hoidossa käytetään yleensä karbapeneemeja (erta-, imi-, meropeneemi). Kystiitin hoitoon voidaan käyttää myös nitrofurantoiinia, mikäli kanta on sille herkkä.</p> <p>Tavallisimmin ESBL-ominaisuus löytyy <i>E. coli</i> tai <i>Klebsiella pneumoniae</i>-kannoilta, mutta sitä tavataan myös monilla muilla suoliston enterobakteereilla, kuten <i>Proteus mirabilis</i>- ja <i>Salmonella</i>. ESBL:ää tuottavat bakteerit aiheuttavat tavallisimmin virtsatieinfektioita ja intra-abdominaalisia infektioita. ESBL- <i>E. coli</i> -tartunnat ovat yleensä avohoitoeräisiä. Avohoitoeräisten tartuntojen lähtökohta on ainakin osittain ravintoeräinen ja ESBL- <i>E. coli</i> -kanta-juutta todetaan usein ulkomaanmatkan jälkeen. ESBL -<i>Klebsiella pneumoniae</i> -tartunnat ovat sen sijaan usein laitoseräisiä. ESBL <i>Klebsiella pneumoniae</i> onkin jäänyt endeemiseksi moniin sairaaloihin ja hoitolaitoksiin. Tämän takia ESBL:n torjunnassa keskitytään <i>Klebsiella pneumoniae</i>ehen. Muiden ESBL-entrobakteerien tartunnantorjuntatoimet ovat samat kuin ESBL- <i>E. coli</i>lla.</p>
<p>Miten ESBL leviää?</p>	<p>ESBL-enterobakteerit leviävät hoitolaitoksissa tavallisesti kosketustartuntana. Suurin osa tartunnoista tapahtuu henkilökunnan käsien välityksellä potilaasta toiseen, tämän takia tärkein toimenpide tartuntojen ehkäisemiseksi on käsien desinfiointi. Kosketusvarotoimien tarkoitus on katkaista kosketustartuntatie.</p>
<p>Kuka on ESBL-kantaja</p>	<p>Kantajaksi sanotaan henkilöä, jolta on joskus löydetty ESBL- kannan aiheuttama infektio tai oireeton ESBL- löydös.</p>
<p>Kuka on ESBL-<i>Klebsiella pneumoniae</i> -altistunut</p>	<p>Hygieniahoitaja määrittelee henkilön ESBL- <i>Klebsiella pneumoniae</i>- altistuneeksi, jos häntä on hoidettu samassa potilashuoneessa tai epidemia-aikaan samalla osastolla aiemmin tunnistamattoman ESBL-<i>Klebsiella pneumoniae</i> -kantajan kanssa. Altistuneella voi olla ESBL-<i>Klebsiella pneumoniae</i>, ja se tulee sulkea pois ESBL-Vi -seulontanäyttein.</p>